

„Jak poradzić sobie w obecnej rzeczywistości oświatowej z edukacją włączającą”.

Warsztat diagnostyczny dla rady pedagogicznej
„Edukacja włączająca w praktyce szkolnej”

Małgorzata Niewodowska
dyrektor

Specjalistycznej Poradni Psychologiczno Pedagogicznej dla
Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi w Krakowie

www.oskko.edu.pl/konferencjaoskko2015

Prezentacja przedstawiona na XII Ogólnopolskiej Konferencji Kadry Kierowniczej Oświaty - OSKKO, Kraków, 06-08.03.2015

www.oskko.edu.pl/konferencjaoskko2015

Można jej używać do celów edukacyjnych, w szczególności w doskonaleniu zawodowym nauczycieli, lecz bez modyfikacji zawartości.

„One są wśród nas jak niezwykle rzadkie motyle, szukające miejsca, gdzie mogą rozwinąć swoje niepowtarzalne skrzydła. Pozwólmy im być wśród nas, nie bójmy się ich niezwykłości.”

<https://splajski.edupage.org/>

Zespół Szkół w Łajskach od dwunastu lat aktywnie działa na rzecz równych szans w zakresie edukacji realizując nową ścieżkę – model **edukacji włączającej**.

Ponadto, od trzech lat, dzięki rekomendacji Ministerstwa Edukacji Narodowej, współpracuje z Europejską Agencją ds. Edukacji Włączającej i Edukacji ze Specjalnymi Potrzebami (*European Agency for Special Needs and Inclusive Education*). W roku 2014 Polska została wybrana spośród 28 krajów członkowskich Europejskiej Agencji do badania w projekcie „Wzrost osiągnięć wszystkich uczniów w edukacji włączającej”.

Edukacja włączająca, wychodząc z założenia, że wszystkie dzieci (także te z niepełnosprawnościami) mogą i mają prawo uczyć się w szkołach ogólnodostępnych, najbliższych miejsca zamieszkania – koncentruje się na tym, jak je efektywnie uczyć i jak zapewnić im poczucie przynależności do zbiorowości szkolnej (Lipsky, Gartner 1997). Idea edukacji włączającej opiera się na społecznym modelu niepełnosprawności, w myśl którego to nie dziecko należy zmieniać i przystosowywać do systemu szkolnego, lecz odwrotnie – szkoła i system nauczania musi się zmienić tak, by wyjść naprzeciw indywidualnym potrzebom **wszystkich** dzieci – i sprawnych i niepełnosprawnych.

Włączanie nie oznacza więc asymilacji, tzn. podciągania wszystkich dzieci do jednego wzorca. Podstawową jego zasadą jest elastyczność – tzn. uznanie, że dzieci mogą uczyć się w różnym tempie, a nauczyciele powinni umieć wspierać ich naukę w sposób dostosowany do ich zróżnicowanych potrzeb, uzdolnień i tempa rozwoju (zob. Firkowska-Mankiewicz 2008).

W Polsce edukacja włączająca jest ciągle jeszcze zjawiskiem mało znanym, mylonym nagminnie z edukacją integracyjną, a przy tym kontrowersyjnym i budzącym opór zarówno pedagogów specjalnych, jak i ogólnych.

Jedną z głównych przyczyn tego stanu rzeczy jest brak wiedzy teoretycznej i – zwłaszcza – praktycznej na temat tego, jak wdrażać idee edukacji włączającej w codzienną praktykę szkolną.

Nauczyciele – dzielący się swoimi doświadczeniami w uczeniu dzieci niepełnosprawnych w szkołach integracyjnych i powszechnych – borykają się z różnymi problemami wynikającymi z nieprzygotowania organizacyjnego szkół, barier mentalnych spychających uczniów niepełnosprawnych na margines życia szkoły, ale przede wszystkim z braku wiedzy, jak radzić sobie z uczniami niepełnosprawnymi w zwykłej szkole

Kształcenie specjalne

W ramach systemu oświatowego **kształcenie specjalne przewidziane jest dla uczniów niepełnosprawnych**, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie specjalne obejmuje także dzieci i młodzież niedostosowaną lub zagrożoną niedostosowaniem społecznym. Organizowane jest ono w różnych typach szkół na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, wydanego przez zespół orzekający publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej na wniosek rodziców (opiekunów) ucznia.

Dla dzieci przewlekle chorych wymagających hospitalizacji natomiast organizuje się kształcenie specjalne w szkołach zorganizowanych w zakładach opieki zdrowotnej lub w formie nauczania indywidualnego.

Dzieci przewlekle chore, które mogą uczęszczać do szkoły, są kształcone na zasadach ogólnych określonych w ustawie o systemie oświaty.

Prawo każdego ucznia w szkole dotyczy psychologiczno-pedagogicznego wspierania rozwoju dziecka poprzez dobieranie takich form pracy dydaktycznej, treści, metod i organizacji nauczania, by umożliwić przekazywanie wiedzy wynikające z podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz zapewnienia bezpiecznych warunków realizacji obowiązku szkolnego.

Kształcenie specjalne

Uczniowie z niepełnosprawnością Uczniowie

- Niestyszący
- Słabosłyszący
- Niewidomi
- Słabowidzący
- Z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją
- Z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim
- Z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym
- Z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- Z niepełnosprawnościami sprzężonymi

Niedostosowani społecznie

Zagrożeni niedostosowaniem społecznym

Podstawą do objęcia kształceniem specjalnym jest orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej, w tym w poradni specjalistycznej

O wyborze miejsca kształcenia (szkoły) decydują rodzice/prawni opiekunowie dziecka, którzy zgodnie z Konstytucją RP mają wyłączne prawo do decydowania o swoim dziecku

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego

Podstawa prawna - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **18 września 2008 r.** w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydaje się na okres roku szkolnego, etapu edukacyjnego albo okresu kształcenia w danej szkole

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla uczniów szkół podstawowych z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim wydaje się na okres każdego etapu edukacyjnego w tej szkole

Orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wydaje się na okres do 5 lat

Dla uczniów posiadających
orzeczenie o potrzebie kształcenia
specjalnego opracowuje się
zespołowo

INDYWIDUALNY PROGRAM
EDUKACYJNO TERAPEUTYCZNY

Indywidualny
program
edukacyjno-
terapeutyczny

Podstawa
prawna

Rozporządzenie Ministra
Edukacji Narodowej
z dnia **30 kwietnia 2013 r.**
w sprawie zasad udzielania
i organizacji pomocy
psychologiczno-
pedagogicznej w
publicznych
przedszkolach, szkołach i
placówkach

Indywidualny Program Edukacyjno Terapeutyczny

zawartość, wg rozporządzenia

Zakres i sposób dostosowania wymagań edukacyjnych, w szczególności poprzez stosowanie odpowiednich metod i form pracy z uczniem

Zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów

Działania o charakterze rewalidacyjnym – uczeń niepełnosprawny

Działania o charakterze resocjalizacyjnym – uczeń niedostosowany społecznie

Działania o charakterze socjoterapeutycznym – uczeń zagrożony niedostosowaniem społecznym

Indywidualny Program Edukacyjno Terapeutyczny

zawartość, wg rozporządzenia

Formy i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej

Wymiar godzin udzielanej pomocy psychologiczno – pedagogicznej

Zajęcia rewalidacyjne oraz inne zajęcia stosowne do potrzeb

Działania wspierające rodziców uczniów oraz zakres współdziałania z poradniami, placówkami doskonalenia nauczycieli, mow, mos oraz innymi instytucjami

W gimnazjum działania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i sposób realizacji tych działań

Zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami ucznia

IPET uwzględnia wnioski dotyczące dalszej pracy z uczniem zawarte w prowadzonej przez szkołę dokumentacji przebiegu nauczania

Indywidualny Program Edukacyjno Terapeutyczny

Tworzenie IPET

Dyrektor szkoły (przedszkola, placówki), rodzic dziecka z niepełnosprawnością lub pełnoletni uczeń z niepełnosprawnością może złożyć do poradni psychologiczno – pedagogicznej pisemny wniosek – prośbę o określenie niezbędnych dla niego do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno – komunikacyjne.

Poradnie psychologiczno – pedagogiczne zostały zobowiązane do współpracy z przedszkolami, szkołami i placówkami w tym zakresie

Tworzenie IPET-u

IPET opracowuje zespół nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Do zadań zespołu należy planowanie i koordynowanie udzielania uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Pracę zespołu koordynuje wychowawca klasy, do której uczęszcza uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Tworzenie IPET-u

Zespół przed przystąpieniem do opracowania IPET-u powinien:

Zapoznać się z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego danego ucznia i inną dokumentacją dotyczącą ucznia, a zgromadzoną przez wychowawcę, zespół uczący i specjalistów pracujących z dzieckiem, bądź dostarczoną przez rodziców ucznia.

Ustalić:

cele, które nauczyciele i specjaliści pracujący z uczniem chcą osiągnąć, odpowiedni dobór treści nauczania, metod, form pracy, sposoby oceniania i motywowania ucznia, ewentualną organizację klasy, szkoły

Cel nadrzędny – przyswojenie wiedzy i sprostanie wymaganiom przez ucznia, indywidualizowanie pracy i dostosowywanie wymagań przez nauczycieli

Pomoc psychologiczno - pedagogiczna

Dziecku z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego:

zapewniamy w szkole odpowiednią **(specjalną)** do orzeczenia organizację kształcenia, w tym pomoc psychologiczno – pedagogiczną polegającą na rozpoznawaniu, analizie, organizacji i udzielaniu wsparcia.

Planowanie, koordynowanie, ustalanie form, okresu i czasu udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniowi jest zadaniem zespołu nauczycieli i specjalistów prowadzących z nim zajęcia.

**Warsztat diagnostyczny służy do
rozpoznania i uświadomienia:**

1.problemów

2.potrzeb

3.określenia celów

4.wyznaczenia działań

WSPOMAGANIE

Podstawa prawna

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad
działania publicznych poradni psychologiczno-
pedagogicznych, w tym publicznych poradni
specjalistycznych

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad
działania publicznych bibliotek pedagogicznych

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
z dnia 26 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie
w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli

Nowy model doskonalenia nauczycieli i zewnętrznego wspomagania szkół

Jest adresowany do szkoły, nie do poszczególnych osób.

Pomaga szkole rozwiązywać własne problemy, podmiotowość szkoły.

WSPOMAGANIE

Wynika z analizy sytuacji szkoły, odpowiada jej specyficznym potrzebom.

Jest procesem.

Praca metodami aktywnymi

Wypracowanie konkretnych rozwiązań

Co warto zawrzeć w kontrakcie?

- Cel nadrzędny grupy i cele szczegółowe, w tym cele osobiste uczestników szkolenia,
- Metody jakimi te cele planujemy realizować,
- Ustalenie roli prowadzącego szkolenie,
- Proponowane reguły postępowania członków grupy, sposoby, jakimi będą te reguły przestrzegane.

Kontrakt

- Określenie czasu zajęć i przerw
- Punktualne zaczynanie zajęć
- Strażnik czasu
- Lider grupy jest odpowiedzialny za realizację
- Wszystkie pytania są ważne.
- Nie mówimy jednocześnie – słuchamy się nawzajem.
- Chętnie dzielimy się swoim doświadczeniem
- Sumiennie wywiązujemy się z zadań
- Jesteśmy aktywni i kreatywni

Udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach reguluje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2013r . w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r., poz. 532)

Ćwiczenie 1

Jakie mamy problemy i potrzeby w kontekście organizacji edukacji włączającej

Metoda Śniegowej kuli.

Dobieramy się w pary dyskusja 5 min po 2,5 min każdy pisze swój problem, który formułujemy jako potrzebę .
Zapisanie potrzeb na tablicy

Ćwiczenie 1

Problemy generujące potrzeby w kontekście organizacji edukacji włączającej.

1. Brak wiedzy na temat potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.
2. Nieznajomość metod i form pracy
3. Brak osób wspierających w procesie edukacyjnym
4. Nieznajomość przepisów
5. Warunki lokalowe i wyposażenie
6. Myślenie stereotypami, niechęć do wychodzenia poza wypracowane schematy pracy
7. Czas na przygotowanie zajęć i materiałów ćwiczeniowych
8. Brak czasu na indywidualizację, pogoń za realizacją materiału programowego
9. Zły proces kształcenia nauczycieli
10. Bariery mentalne i psychologiczne dotyczące włączania dzieci z niepełnosprawnościami.
11. Opór dzieci i rodziców brak zrozumienia.

Ćwiczenie 2

Praca z problemem.

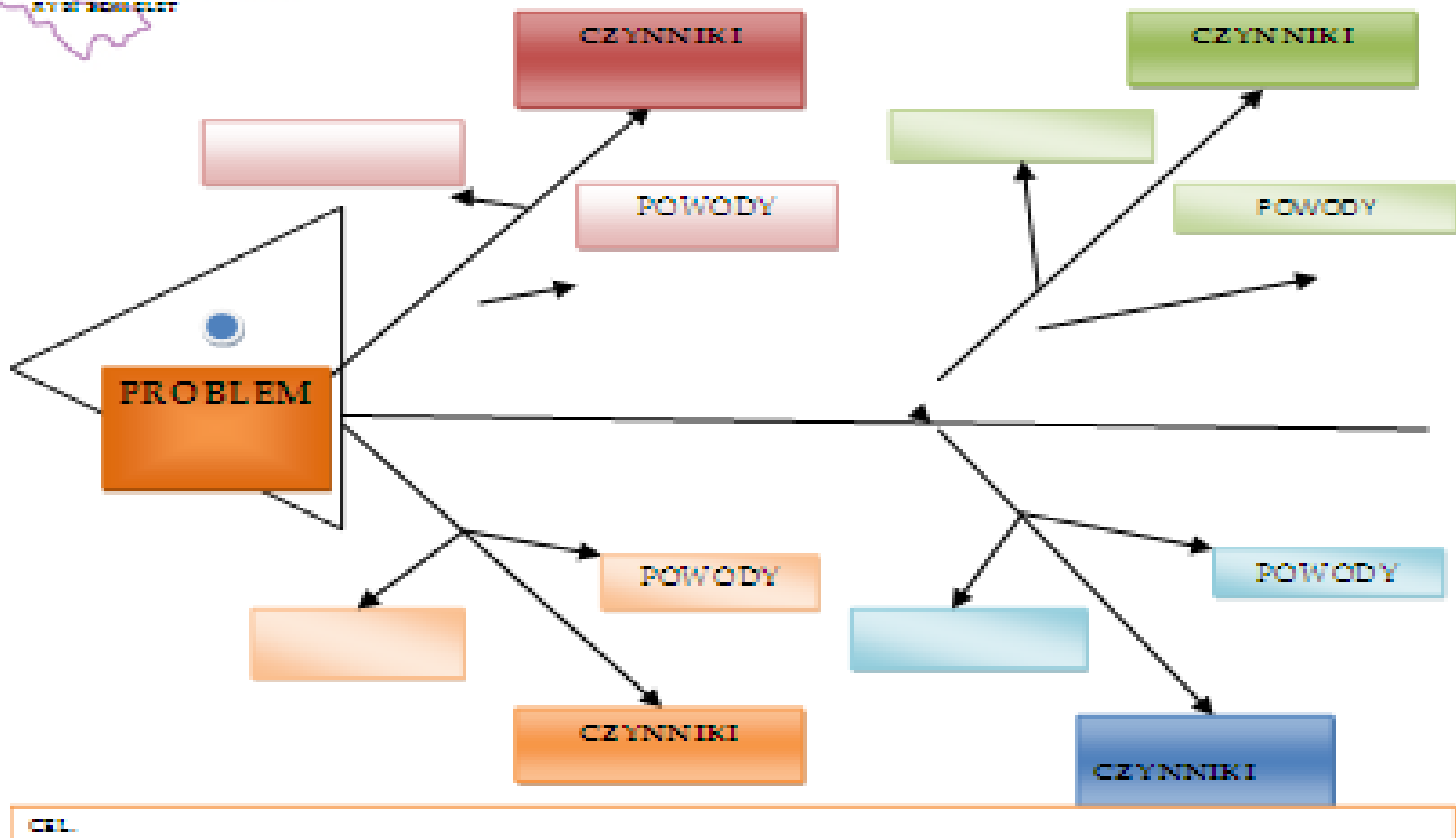
Metoda: Rybi szkielet

Metoda ta znana jest jako schemat przyczyn i skutków.

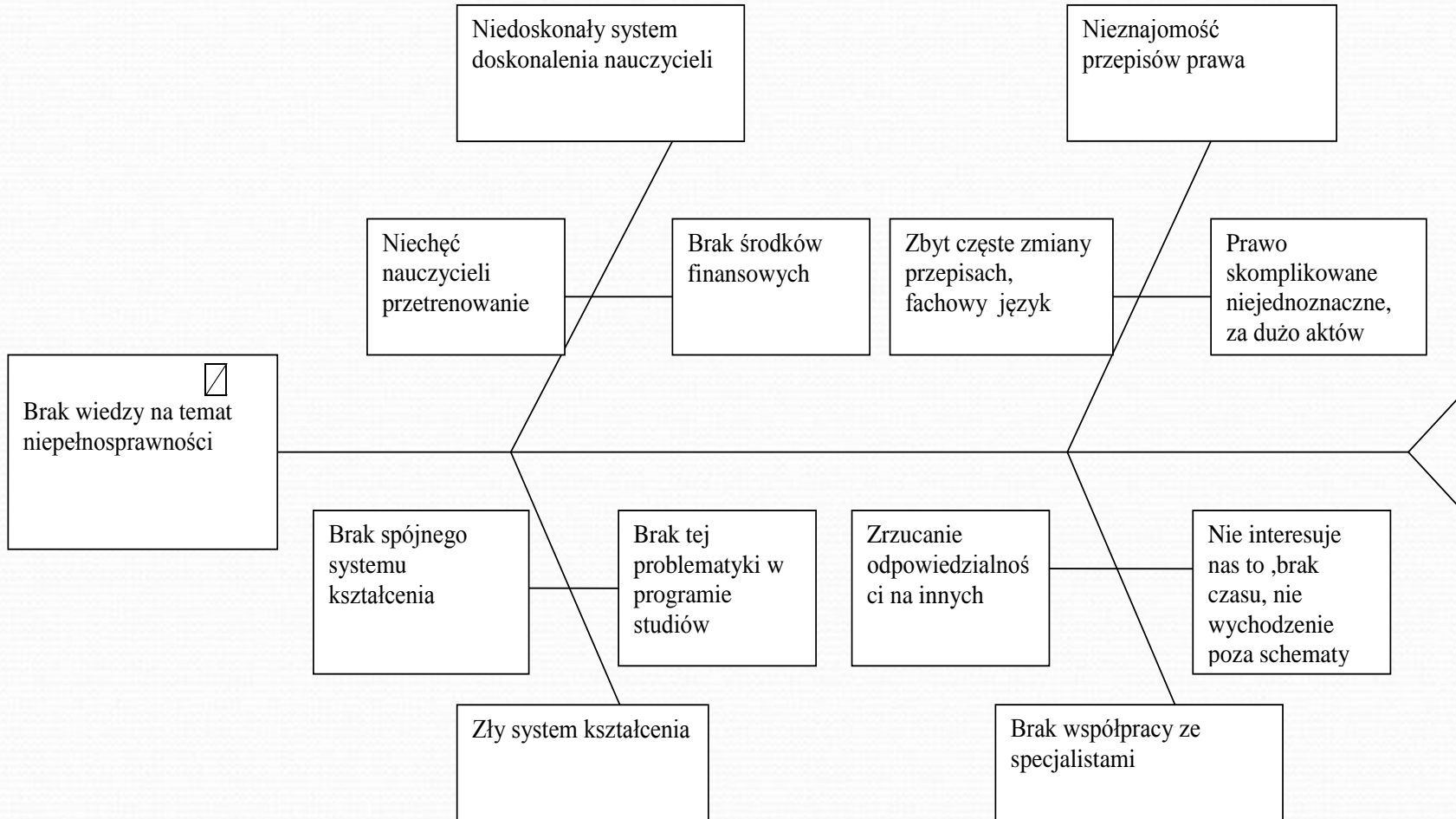
Przebieg:

- Na plakacie lub tablicy prowadzący rysuje schemat przypominający rybi szkielet. W głowie ryby wpisuje dowolny problem.
- uczestnicy metodą burzy mózgów wymieniają główne czynniki, które miały wpływ na powstanie danego problemu. Wpisują je na tzw. dużych ościach.
- Następnie wpisują czynniki szczegółowe (małe ości) na schemacie.
- Z czynników szczegółowych (małych ości) uczestnicy wybierają, ich zdaniem, najistotniejsze, wyciągają wnioski i formułują cel.

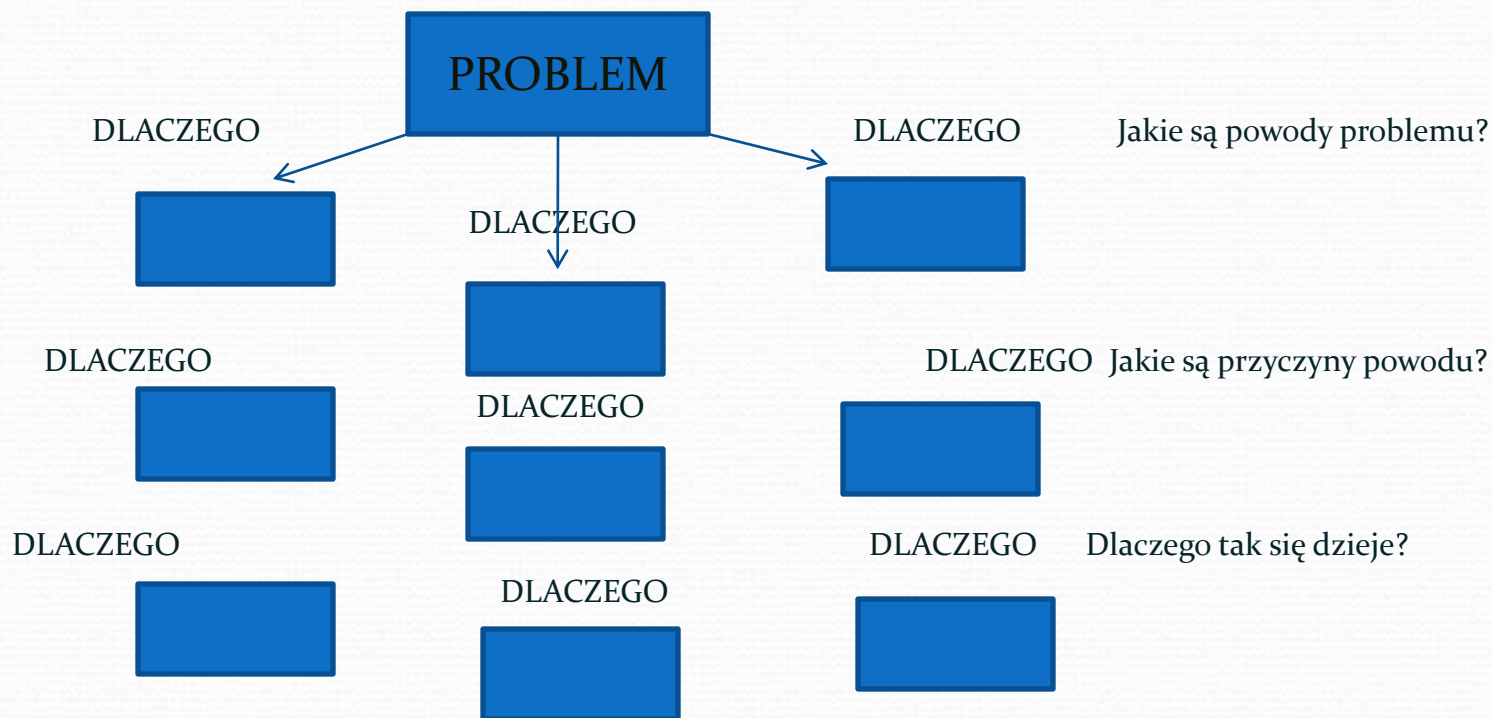
Rybi szkielet

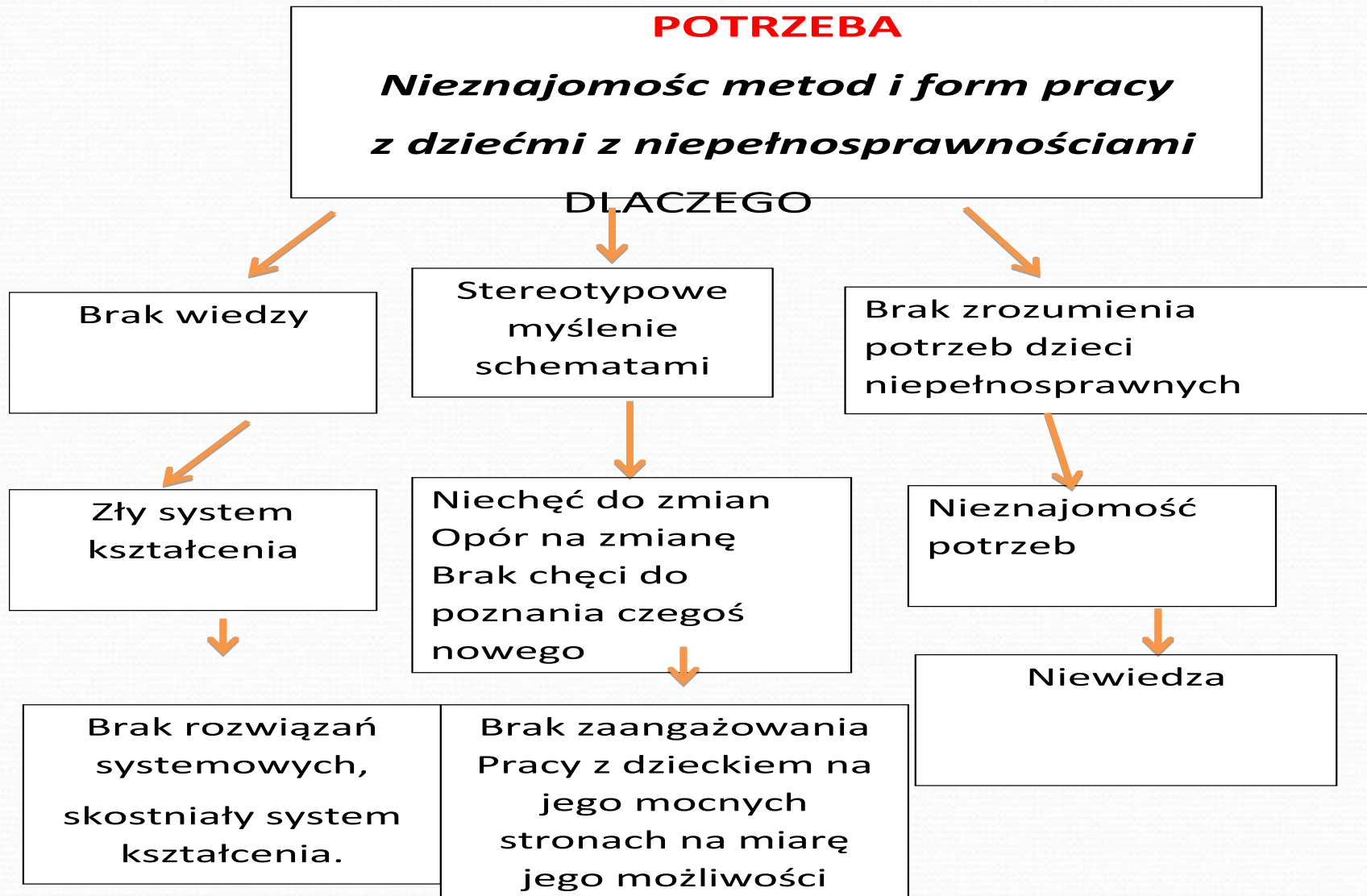
METODA RYBIEGO SZKIELETU

Metoda: 3 x dlaczego

Metoda 3xdlaczego?

METAPLAN

Metoda ta pozwala na spokojne zbadanie omawianego zagadnienia i wspólne szukanie najlepszego rozwiązania. Skłania do krytycznej analizy faktów, formułowania sądów i opinii

- Uczestnicy odpowiadają na pytanie: **Jak jest? (Jak było?)**. Odpowiedzi zapisują na karteczkach, które przyklejają w wyznaczonym miejscu na plakacie. Jest to diagnoza stanu aktualnego.
- Następnie notują na karteczkach odpowiedzi na pytanie: **Jak być powinno?** i podobnie przyklejają kartki w odpowiednim miejscu plakatu. Pytanie to ma sprowokować odpowiedzi wskazujące możliwości poprawy sytuacji.
- Uczestnicy zapisują na karteczkach odpowiedzi na pytanie: **dlaczego nie jest (nie było) tak, jak być powinno?** i przyklejają je w wyznaczonym miejscu plakatu. Na tym etapie pracy uczniowie powinni zastanowić się nad przyczynami powstałych nieprawidłowości i błędów.
- Uczestnicy zapisują wnioski na karteczkach, które przykleją w wyznaczonym miejscu na plakacie. Wnioski muszą doprowadzić do poprawy sytuacji zgodnie z sugestiami drugiego pytania: **Jak być powinno?**
- Sprawozdawcy prezentują efekty pracy grup.
- Wnioski ze wszystkich plakatów mogą być zebrane jako wspólne rozwiązanie problemu.

METAPLAN

1 Jak jest (stan aktualny)	2. Jak powinno być (stan idealny)
3 Dlaczego nie jest tak jak powinno być (rozbieżności miedzy stanem obecnym a idealnym)	4 Wnioski

1. JAK JEST?

- Przepisy niejasne niejednoznaczne
- Trudny język prawniczy
- Brak tekstów jednolitych
- Mnogość przepisów
- Możliwość interpretowania i nadinterpretowania zapisów
- Prawo oświatowe nie jest przedmiotem nauczania
- Zły sposób analizy aktów prawnych

2. JAK POWINNO BYĆ?

- Jednoznaczne przepisy
- Ograniczona ilość
- Zrozumiały język
- Aktywne metody zapoznania z prawem
- Uwzględnienie prawa w systemie nauczania i kształcenia nauczycieli
- Powinniśmy znać rozporządzenie
- Rozumieć jego treść
- Dyskutować w zespołach i na Radzie Pedagogicznej nad rozumieniem treści

3. DLACZEGO NIE JEST TAK JAK POWINNO BYĆ?

- Prawo tworzą prawnicy teoretycy
- Brak odniesienia do rzeczywistości
- Tendencja do rozbudowy prawa tworzenie aktów normatywnych

4. WNIOSKI!

- Ograniczenie i ujednoczenie prawa
- Prawo powinni tworzyć praktycy
- Dostosowanie prawa do potrzeb placówek

Formułowanie celu

Wszyscy nauczyciele są przygotowani do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi i adaptacji edukacji włączającej do rzeczywistości szkół ogólnodostępnych.

Wszyscy nauczyciele posiadają wiedzę i umiejętności w prowadzeniu edukacji włączającej

Wszyscy nauczyciele znają, stosują w codziennej pracy rozporządzenie o pomocy psych.-ped. w ramach edukacji włączającej

SMART prosty, mierzalny, osiągalny, istotny , przewidziany w czasie

Ćwiczenie 3

ROZPRACOWANIE CELU

Paradoks -Metoda odwróconego celu

Metoda 5Q

Czego możemy **robić więcej**, aby osiągnąć cel?

Czego możemy **robić mniej**, aby osiągnąć cel?

Co możemy **robić inaczej**, aby osiągnąć cel?

Co możemy **przestać robić**, aby osiągnąć cel?

Co możemy **zacząć robić**, aby osiągnąć cel?

PODSUMOWANIE ZADANIA

Określenie działań

„§ 2. 1. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana uczniowi w

przedszkolu, szkole i placówce polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia, wynikających w szczególności:

- 1) z niepełnosprawności;
- 2) z niedostosowania społecznego;
- 3) z zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
- 4) ze szczególnych uzdolnień;
- 5) ze specyficznych trudności w uczeniu się;
- 6) z zaburzeń komunikacji językowej;
- 7) z choroby przewlekłej;
- 8) z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;
- 9) z niepowodzeń edukacyjnych;
- 10) z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego, kontaktami środowiskowymi;
- 11) z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą”.

Rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych:

określa zasady:

- 1) współpracy z przedszkolami, szkołami i placówkami w udzielaniu i organizowaniu przez przedszkola, szkoły i placówki pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych oraz indywidualnych programów zajęć rewalidacyjno-wychowawczych,
- 2) współpracy, na pisemny wniosek dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki lub rodzica dziecka niepełnosprawnego albo pełnoletniego ucznia niepełnosprawnego, w określeniu niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne dziecka niepełnosprawnego albo pełnoletniego ucznia niepełnosprawnego,
- 3) udzielaniu nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych lub specjalistom pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych.

Organizatorem pomocy psychologiczno –pedagogicznej jest dyrektor szkoły
Pomoc otrzymują :

rodzic

- Rodzice i nauczyciele, a polega ona na wsparciu oraz rozwijaniu umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności pomocy psych-ped uczniom

nauczyciel,
specjalista

- Uczniowie którym pomocy udzielają nauczyciele, wychowawcy oraz „specjaliści „

współpraca

- Pomoc ta organizowana jest we współpracy z rodzicami, poradniami, placówkami doskonalenia nauczycieli, innymi przedszkolami, szkołami i placówki ,oraz org. pozarządowymi

NA CZYM POLEGA POMOC PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNA ?

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana w przedszkolu, szkole i placówce rodzicom uczniów i nauczycielom polega na **wspieraniu** rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz **rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych** w celu zwiększenia efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów.

KTO MOŻE INICJOWAĆ UDZIELANIE POMOCY PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ?

uczeń

rodzice ucznia

dyrektor

nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych, specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem

pielęgniarka lub higienistka szkolna

poradnia

asystent edukacji romskiej

pomoc nauczyciela

pracownik socjalny

asystent rodziny

kurator sądowy

KTO UDZIELA POMOCY PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ?

nauczyciele

wychowawcy grup wychowawczych

specjaliści: psychologodzy, pedagogdzy, logopedzi, doradcy
zawodowi, terapeuci pedagogiczni

PODSUMOWANIE

1. Została ograniczona dokumentacja, obowiązująca dotychczas nauczycieli. Wprowadzenie zasady udzielania pomocy przez nauczycieli podczas bieżącej pracy oraz rezygnacja z obligatoryjnego tworzenia zespołu dla każdego ucznia na rzecz koordynacji jej udzielania przez wychowawcę klasy uprości proces i przyspieszy udzielania tej pomocy
2. Zrezygnowano z obligatoryjnego tworzenia zespołu dla każdego ucznia wymagającego pomocy, do którego zadań należało planowanie i koordynowanie udzielanej uczniowi pomocy. Zadania te będzie wykonywał wychowawca klasy w szkole lub placówce, który będzie współpracował z rodzicami oraz, w zależności od potrzeb, z nauczycielami, specjalistami i poradnią psychologiczno-pedagogiczną. Obligatoryjny wymóg współpracy zespołu nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów pracujących z uczniem przewiduje się w sytuacji gdy uczeń posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

PODSUMOWANIE

3. Zniesiony zostaje obowiązek opracowywania kart indywidualnych potrzeb ucznia (KIPU) oraz planów działań wspierających (PDW) na rzecz indywidualnych lub grupowych programów pomocy psychologiczno-pedagogicznej dokumentowanej w dzienniku pracy nauczyciela. W przypadku uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego wnioski do dalszej pracy uwzględniane będą w Indywidualnym Programie Edukacyjno-Terapeutycznym (IPET).

4. Poszerzono katalog osób inicjujących udzielanie pomocy psychologiczno -pedagogicznej o osobę dyrektora, kuratora sądowego, pielęgniarkę środowiska nauczania i wychowania lub higienistkę szkolną, pracownika socjalnego i asystenta rodziny.

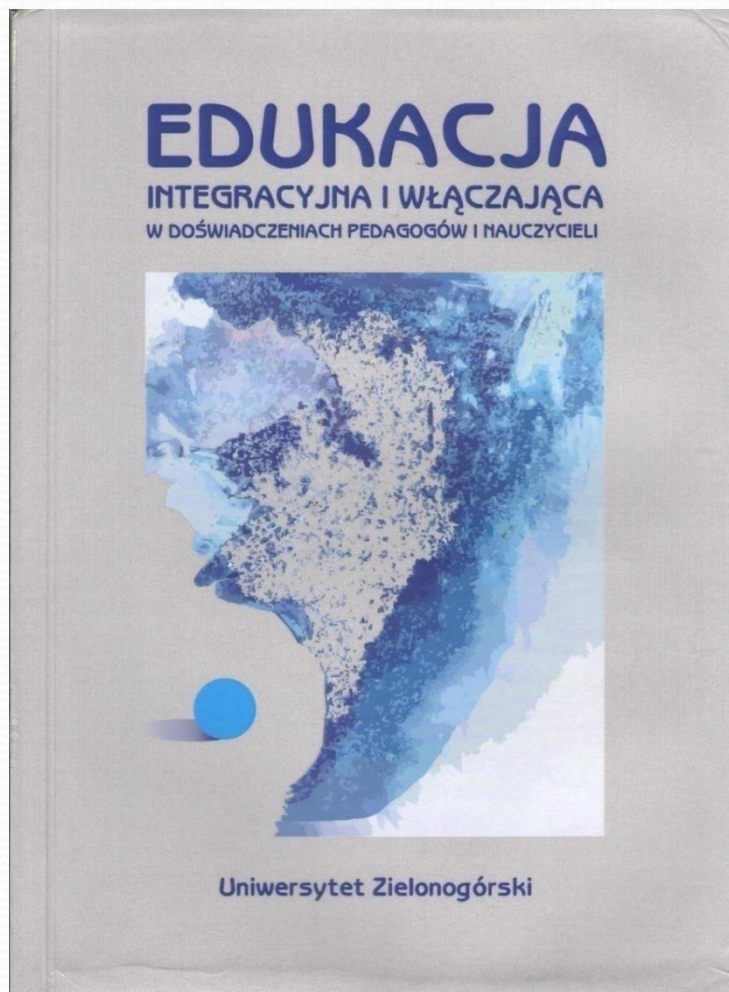
PODSUMOWANIE

5. Doprecyzowany został przepis dotyczący zajęć specjalistycznych, które mogą trwać krócej niż 60 minut, przy czym należy zachować ustalony dla ucznia łączny tygodniowy czas tych zajęć.
6. W nowych regulacjach podtrzymano przepis pisemnego informowania rodziców ucznia lub pełnoletniego ucznia o ustalonych dla ucznia formach, okresie udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane.

WYBRANE KSIĄŻKI NA TEMAT
EDUKACJI WŁĄCZAJĄCEJ
ZE ZBIORÓW PEDAGOGICZNEJ BIBLIOTEKI
WOJEWÓDZKIEJ IM. HUGONA KOŁŁATAJA
W KRAKOWIE

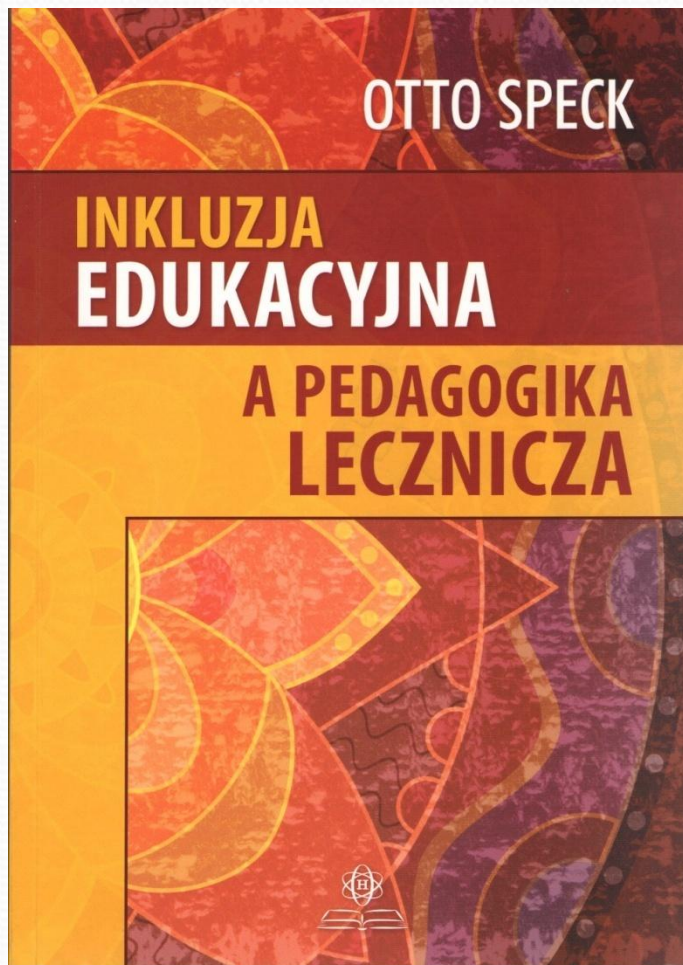
**Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w
Krakowie, al. Marszałka F. Focha 39**

Edukacja integracyjna i włączająca
w doświadczeniach pedagogów
i nauczycieli / pod red. Zdzisławy
Janiszewskiej-Nieścioruk ; Uniwersytet
Zielonogórski. - Zielona Góra : Oficyna
Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogór-
skiego, 2012. - ISBN 978-83-7481-399-0

Książka dostępna w Pedagogicznej
Bibliotece Wojewódzkiej w Krakowie sygn.
260546

**Pedagogiczna Biblioteka
Wojewódzka w Krakowie,
al. Marszałka F. Focha 39**

Inkluzja edukacyjna a pedagogika
lecnicza / Otto Speck ; przekł. [z niem.]
Anna Grysińska. - Gdańsk : Harmonia
Universalis, 2013. - ISBN 978-83-7744-044-5

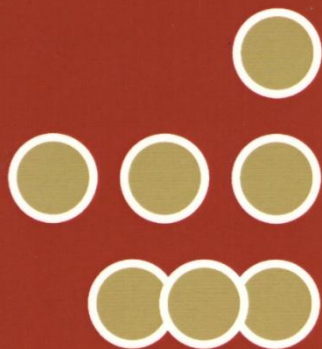
Książka dostępna w Pedagogicznej
Bibliotece Wojewódzkiej w Krakowie
sygn. 262409

***Książka została wydana nakładem
Wydawnictwa Harmonia Universalis
wchodzącej
w skład Grupy Wydawniczej Harmonia***

**Pedagogiczna Biblioteka
Wojewódzka w Krakowie,
al. Marszałka F. Focha 39**

SEGREGACJA INTEGRACJA INKLUZJA

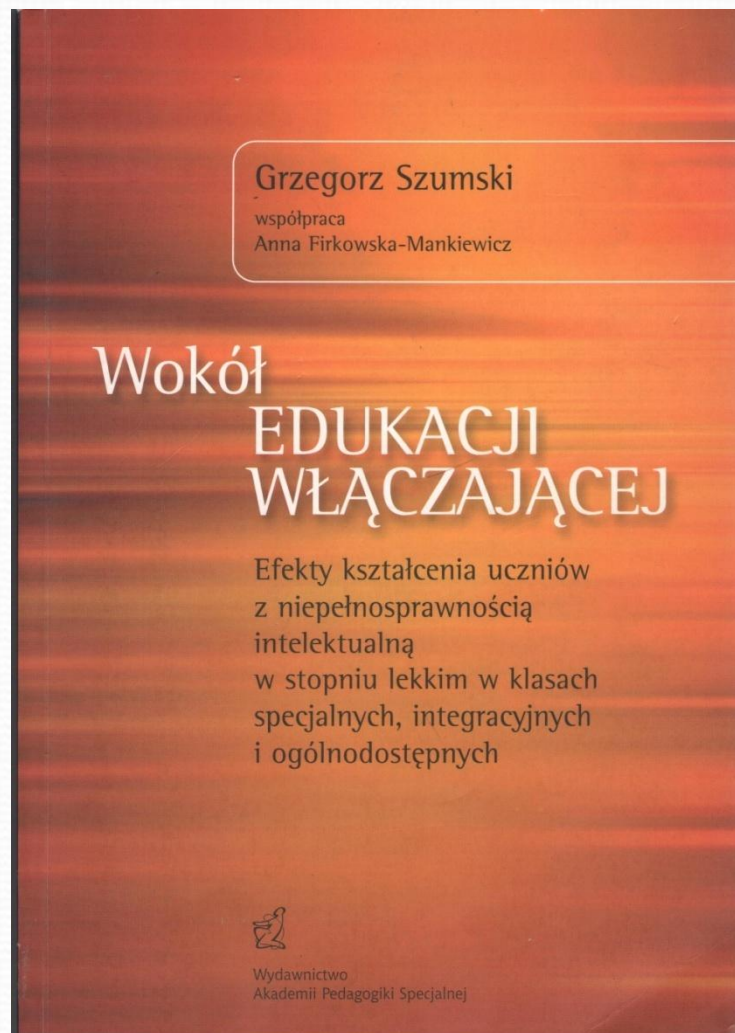
Redakcja naukowa
Bożena Grochmal-Bach
Anna Czyż
Anna Skoczek

Akademia Ignatianum
Wydawnictwo WAM

Segregacja, integracja, inkluzja /
red. nauk. Bożena Grochmal-Bach,
Anna Czyż, Anna Skoczek. - Kraków :
Akademia Ignatianum : Wydawnictwo
WAM, 2013. - ISBN 978-83-7614-170-1
(Ignatianum). - ISBN 978-83-277-0095-7
(WAM)

Książka dostępna w Pedagogicznej
Bibliotece Wojewódzkiej w Krakowie
sygn. 263429

Wokół edukacji włączającej : efekty kształcenia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w klasach specjalnych, integracyjnych i ogólnodostępnych / Grzegorz Szumski ; współpr. Anna Firkowska-Mankiewicz. - Warszawa : Wydaw. Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2010. - ISBN 978-83-89600-98-1

Książka dostępna w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Krakowie sygn. 256879

**Wojewódzka w Krakowie,
al. Marszałka F. Focha 39**

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

al. Focha 39

www.pbw.edu.pl

ZAPRASZAMY

Literatura :

- Wykaz obowiązujących aktów prawnych
- E. Bielicki, m. Ciosek, Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna wyzwaniem dla nauczycieli i wychowawców nowego wieku
- K. Kusiak , Edukacyjne konteksty rozwoju dziecka w wieku wczesnoszkolnym : praca zbiorowa , Wydawnictwo UMCS -2011
- B. Wierzchowska-Konera, Problem upowszechnienia wychowania przedszkolnego w świetle raportów oświatowych, [w:] Edukacja przedszkolna na przełomie tysiącleci. Wybrane zagadnienia, red. S. Guz, Warszawa: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP 2001.
- D. Waloszek, Pytania o edukację, Zielona Góra: Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego 2003,
- Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, MEN Warszawa 2010
- Specjalne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży. Praca zespołu nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem w przedszkolach, szkołach i placówkach. MEN Warszawa 2011

W razie pytań
Małgorzata Niewodowska
602-801-651
m.niewodowsk@op.pl

- Po dzisiejszych zajęciach
czuje się.....
- i zabieram ze sobą.....

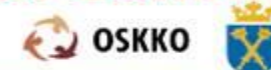
*„Gdyby wszyscy byli tacy sami, nikt
nikomu nie byłby potrzebny „
ks. J. Twardowski*

Dziękuję bardzo za Państwa czas
i uwagę

XII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA KADRY KIEROWNICZEJ OŚWIATY

KRAKÓW, 6-8 MARCA 2015

XII Konferencja OSKKO, UJ, Kraków, 6-8.03.2015
www.oskko.edu.pl/konferencjaoskko2015/

Te i inne prezentacje – materiały konferencyjne XII Konferencji OSKKO – można znaleźć na stronie:

www.oskko.edu.pl/konferencjaoskko2015 w zakładce *materiały do pobrania*.